

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ  
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

## ІННОВАЦІЇ В СУДНОБУДУВАННІ ТА ОКЕАНОТЕХНІЦІ

XI Міжнародна науково-технічна конференція

### МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ ЧАСТИНА II

24 – 25 вересня 2020 р.

*Національний університет кораблебудування  
імені адмірала Макарова  
просп. Героїв України, 9*

Миколаїв • НУК • 2020

УДК 001.895:629.5  
І 66

## ОРГАНІЗАТОРИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ  
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА  
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ  
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ  
КОМПАНІЯ «АМІКО ГРУПП»  
ПІВДЕННИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР НАН УКРАЇНИ І МОН УКРАЇНИ  
МОРСЬКЕ ІНЖЕНЕРНЕ БЮРО  
АТ «ЗАВОД «ЕКВАТОР»  
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ УКРАЇНИ  
У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ  
АСОЦІАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ УКРАЇНИ  
ДП «ДОСЛІДНО-ПРОЕКТНИЙ ЦЕНТР КОРАБЛЕБУДУВАННЯ»  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ»  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
БАТУМСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАВІГАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ГРУЗІЯ)  
ХАРБІНСЬКИЙ ІНЖЕНЕРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (КИТАЙ)  
УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ ЦЗЯНСУ (КИТАЙ)  
ШАНЬДУНСЬКИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (КИТАЙ)  
ГДАНЬСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)  
ЗАХІДНО-ПОМЕРАНСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)  
КОШАЛІНСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)

**Матеріали публікуються за оригіналами, наданими авторами.  
Претензії до організаторів не приймаються.**

**Відповідальний за випуск:**  
Блінцов Володимир Степанович

**І 66** **Інновації** в судобудуванні та океанотехніці : Матеріали XI Міжнародної науково-технічної конференції, в 2 ч. — Ч. 2. — Миколаїв : НУК, 2020. — 414 с.

У збірнику наведені матеріали XI Міжнародної науково-технічної конференції «Інновації в судобудуванні та океанотехніці». Збірник становить інтерес для наукових працівників, викладачів, інженерів та студентів.

**УДК 001.895:629.5**

ISBN:978-966-321-XXX-X

© Національний університет кораблебудування  
імені адмірала Макарова, 2020

інтелектуальних виробництв та сучасних систем зв'язку, інформатизація, комп'ютеризація багатьох галузей. Все це сприяло розумінню необхідності постійного підвищення рівня освіти та компетентності; використанню дорослою людиною накопиченого значного обсягу знань, що супроводжується осмисленням і навчанням навичкам для практичного застосування.

2. З часу свого становлення і до сьогоднішніх днів функції андрагогіки розширилися і доповнилися новими складовими під впливом соціально-політичних і економічних процесів, що відбуваються в світі. Наука освіти дорослих сьогодні розвивається за напрямками: виявлення механізмів і психологічних закономірностей навчання дорослих; вивчення взаємозв'язку освіти на різних життєвих етапах і процесів соціалізації людини; розширення інформаційних технологій в методиках навчання різних вікових та соціальних груп дорослого населення.

3. В Україні зводиться з прийняттям закону «Про освіту дорослих», що гальмує подальший розвиток андрагогіки. На сьогоднішній день формування загальної концепції освіти дорослих перебуває у стадії наукових розробок, а функціонують тільки її окремі елементи. В той же час Європейською асоціацією освіти дорослих (ЕАЕА) розроблено практичні рекомендації для кожної з обстежених країн, приділено більше уваги тим регіонам, де система освіти дорослих менш розвинена, і особливо країнам, що знаходяться в процесі трансформації.

#### Список джерел:

- [1]. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / С.О.Сисоєва; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. – К.: ВД «ЕКМО», 2011. – 324 с.
- [2]. Жданов А.В. Некоторые аспекты становления и развития образования взрослых в Европе / А.В. Жданов // Вестник Новгородского государственного университета. – 2012. – № 70. – С.28-30.
- [3]. Колишко Р., Лазаренко О. Аналітичний звіт «Якою має бути політика навчання дорослих в Україні». Електронний ресурс, режим доступу: [https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Navchannya\\_doroslykh\\_v\\_Ukrayini.pdf](https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Navchannya_doroslykh_v_Ukrayini.pdf)
- [4]. Рогоза М.Є., Кузьменко О.К. Модернізація економіки України в контексті неоіндустріальних перетворень / Вісник економічної науки України. – 2017. – №1. – С.78-83.
- [5]. Колесникова И.А. Основы андрагогики: учебн. Пособие / И.А. Колесникова, А.Е. Марон, Е.П. Тонконогая. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 240 с.

Tubaltseva N. PhD, Associate professor,

Tubaltsev A. Associate professor.

#### **Features of andragogical education development in Ukraine**

**Abstract.** The work is devoted to the development of andragogical education in Ukraine. The functions that adult education performs at the present stage of development are given. The general and national features that affect the functioning of andragogy at the present stage of development are identified. The key principles on the basis of which it is planned to develop adult education in European countries are shown.

**Key words:** andragogy, adult education, features.

УДК 167.7

#### **ЕМПІРИЧНЕ ТА ТЕОРЕТИЧНЕ ЗНАННЯ В СУЧАСНІЙ НАУЦІ**

Євстигнєєв Ю.В., асп. каф. ТТ і СПУ, Патлайчук О.В., к.ф.н., доц. каф. філософії та культурології, Ступак О.П., ст.викл.каф. філософії та культурології

Національний університет кораблебудування імені адмірала. Макарова

Україна, Миколаїв

[evstugneev18@gmail.com](mailto:evstugneev18@gmail.com), 0000-0002-1448-3360, [olga.stupak@nuos.edu.ua](mailto:olga.stupak@nuos.edu.ua)

**Аннотація.** Проаналізовано особливості функціонування емпіричного та теоретичного знання в сучасній науці. Розглянуто специфіку сучасної методології науки її спрямованість на інструментальне знання та орієнтацію на синтез різноманітних форм знання яка виділяє в дослідницькому процесі: емпіричні данні, теоретичні схеми та моделі, засоби та методи їх отримання.

Найважливішою сучасною тенденцією розвитку науки є її гуманізація. Наука виступає в сучасних умовах не тільки як елемент духовного виробництва, а й як феномен людської культури. В умовах модернізації суспільного життя сформувалися нові моменти функціонування і розвитку науки, які породжені розширенням

*спектра соціальних функцій науки і безпосередньо обумовлені загальною динамікою сучасних цивілізаційних процесів, найважливішою особливістю яких є глобалізація.*

**Ключові слова:** *емпіричне, теоретичне, методологія..*

Нові тенденції та установки в методологічному дослідженні науки виступають безпосереднім результатом органічного розвитку самого наукового пізнання. Разом з тим цей результат є наслідком дії багатьох причин, які настали у зв'язку з модернізацією суспільного життя та змін в соціальному статусі науки, а також ускладнення завдань що стоять перед наукою і виникнення нових можливостей їх вирішення. [5]

Наукове пізнання є історично мінливою діяльністю, яка детермінована, з одного боку, характером досліджуваних об'єктів, з іншого - соціальними умовами, в які занурена наука.

Процеси перебудови і перетворення знання різноманітні, і мають різні підстави. В якості відправного пункту аналізу історичних етапів розвитку знання, можна взяти взаємовідношення емпіричного і теоретичного знання. [2]

Наукове пізнання спирається на факти і дає їм теоретичне пояснення. Тому в структурі наукового знання цілком чітко помітні:

- 1) область встановлених фактів;
- 2) теоретичні конструкції, які пояснюють ці факти.

На емпіричному рівні народжується той зміст, який є підсумком безпосереднього вивчення реальності, тобто весь фактуальний матеріал, що служить фундаментом для подальшого теоретизування. Теоретичний же рівень - це сфера різноманітних узагальнень, гіпотез, теорій, які «надбудовуються» над фактуальним базисом і дають його концептуальне тлумачення. Нині стало ясно, що не існує абсолютного базису «чистого спостереження», на якому можна однозначно будувати наукові теорії. З іншого боку, ми розуміємо, що теоретичні терміни не мають повної емпіричної інтерпретації, але при цьому не можуть бути видалені з теорії, не заподіявши шкоди науковому пізнанню. Таким чином, абсолютного поділу теоретичного та емпіричного рівнів не існує, і взаємовідношення цих рівнів носять вкрай складний та багатогранний характер [1]. Це складне питання, яке доводиться знову і знову піднімати в тих чи інших обставинах: що ж ми насправді спостерігаємо, наскільки обґрунтовано введення того чи іншого припущення, як верифікувати передбачуване існування гіпотетичного об'єкта, яку слід дати емпіричну інтерпретацію конкретним теоретичним сутностям (скажімо, «негативній ймовірності») і т.д. У цих та інших випадках дилема «емпіричне-теоретичне» розгортається в цілий спектр самостійних питань.

Емпіричне дослідження базується на практичній взаємодії дослідника з об'єктом. Воно передбачає здійснення спостережень і експериментальну діяльність. Застосовуються і понятійні засоби - емпіричну мову, в якій взаємодіють емпіричні терміни та терміни теоретичної мови. Сенсом емпіричних термінів є абстракції, які виділяють набір властивостей і відносин речей. Реальні об'єкти представлені в емпіричному пізнанні в образі ідеальних об'єктів, що володіють фіксованими і обмеженим набором ознак. У теоретичному дослідженні об'єкт може вивчатися тільки опосередковано, в уявному експерименті. Мова теоретичного дослідження відрізняється від мови емпіричних описів. Як її основи виступають теоретичні терміни, що позначають теоретичні об'єкти. Ідеалізовані об'єкти, на відміну від емпіричних, наділені ознаками, яких немає ні у одного реального об'єкта. Завданням теоретичного дослідження є пізнання сутності в чистому вигляді. Введення в теорію абстрактних об'єктів дозволяє вирішувати цю задачу.

Емпіричний і теоретичний типи пізнання розрізняються і за методами наукового дослідження. На емпіричному рівні застосовуються експеримент і спостереження. У теоретичному дослідженні застосовуються: метод побудови ідеалізованого об'єкта; уявний експеримент з ним; методи логічного, історичного дослідження, абстрагування та ін. [4].

Емпіричне пізнання здатне виявити дію об'єктивного закону і фіксує це в формі емпіричних залежностей. Емпірична залежність - результат індуктивного узагальнення досвіду і являє собою ймовірно-істинне знання, яке служить матеріалом для теоретичних узагальнень. [3]

У новому, характерному для сучасного етапу розвитку пізнання в якості засобу організації знання різного роду, виступає не спеціальне методологічне вчення, а методологія, яка сформувалася в результаті усвідомлення інструментального значення ідей, принципів і методів певних наукових теорій. Парадигмальні значення принципів системності і синергізму виражено в можливій функції нової організації, перекоструювання різних наукових об'єктивацій, оскільки відтворення об'єкта на підставі цих принципів передбачає обов'язковим інтеграцію отриманих емпіричних даних, засобів і методів їх отримання, теоретичних схем, моделей, дедуктивних побудов, тобто різних форм знання яке продуцирується в дослідницькому процесі.

Істотні зміни, які зазнає пізнавальна діяльність в сучасній науці, породжуються рядом причин, серед яких виділимо дві:

1. Розширення кола об'єктів, що потрапляють в поле зору дослідника: відкриваються раніше невідомі, якісно нові об'єкти, які охоплюються первинним сприйняттям, експериментом, теоретичною концепцією. Це пов'язано з виникненням нових наукових проблем, розробкою більш складних матеріальних засобів пізнання, формуванням нових напрямків наукових досліджень.

2. Все більш поглиблюється поділ науково-дослідницької праці та організований характер отримання результатів.

Розширення кола досліджуваних об'єктів здійснюється як в сторону мікрорівнів, так і в бік вищих, екологічних рівнів. Специфічна природа екологічних систем (популяції, спільноти, екосистеми, біосфера), в яких піддаються аналізу не стільки речі і їх властивості, скільки відносини, які вимагають залучення багатьох методів дослідження. [2]

#### СПИСОК ДЖЕРЕЛ

- [1] Абдуллин А. Р. (2007). *История и философия науки: Пособие для аспирантов*. Уфа: Восточный университет.
- [2] Мальцева Л. Л. (2008). *Социальный статус современной науки*. Вестник Волгоградский государственного университета №2 (8), 40-43.
- [3] Новокшенов В. В. (2015). *Взаимосвязь эмпирического и теоретического знания*. Вестник научных конференций 3-1 (3) Тамбов: ООО "Консалтинговая компания Юком".
- [4] Столетов А. И. (2008). *Онтология творчества*. Уфа: Вагант.
- [5] Ушаков Е. В. (2005). *Введение в философию и методологию науки*. Москва: Экзамен.

Yevstigneyev Y.V., Patlaichuk O.V., Stupak O.P.

#### EMPIRICAL AND THEORETICAL KNOWLEDGE IN MODERN SCIENCE

**Text of the annotation.** *The peculiarities of the functioning of empirical and theoretical knowledge in modern science are analyzed. The specifics of modern methodology of science, its focus on instrumental knowledge and focus on the synthesis of various forms of knowledge that distinguishes in the research process: empirical data, theoretical schemes and models, means and methods of obtaining them.*

*The most important modern trend in the development of science is its humanization. Science in modern conditions acts not only as an element of spiritual production, but also as a phenomenon of human culture. In the modernization of social life formed new moments of functioning and development of science, which are generated by expanding the range of social functions of science and directly due to the general dynamics of modern civilization processes, the most important feature of which is globalization.*

*Keywords: empirical, theoretical, methodology.*

УДК 378.147 (477.73)

#### РОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ЕКСКУРСІЙ В КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ» У НУК ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

**Матвієнко Л. В.**, кандидат історичних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)  
matvienko\_nyk@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-8932-5757>

**Анотація.** У тезах доповіді (докладі) розкрито вплив проведення екскурсій з етнографічної тематики викладачами кафедри соціально-гуманітарних дисциплін НУК імені адмірала Макарова на процес покращення засвоєння курсу «Історія України».

**Ключові слова:** Миколаїв; екскурсія; студенти; городище Дикий Сад.

На степовому півдні України, в місці злиття двох річок – Південного Бугу й Інгулу, по волі князя Г.О. Потьомкіна-Таврійського, на честь святого Миколая Мирлікійського – заступника моряків і мандрівників, у 1789 році засновано місто Миколаїв.

Миколаївська область с населенням 1.189 мільйона та площею в 24.6 тис. км. протяглась на південь – на 194 км., а з заходу на схід – на 204 км. Територія Миколаївщини становить 4.1 відсотка площі України.